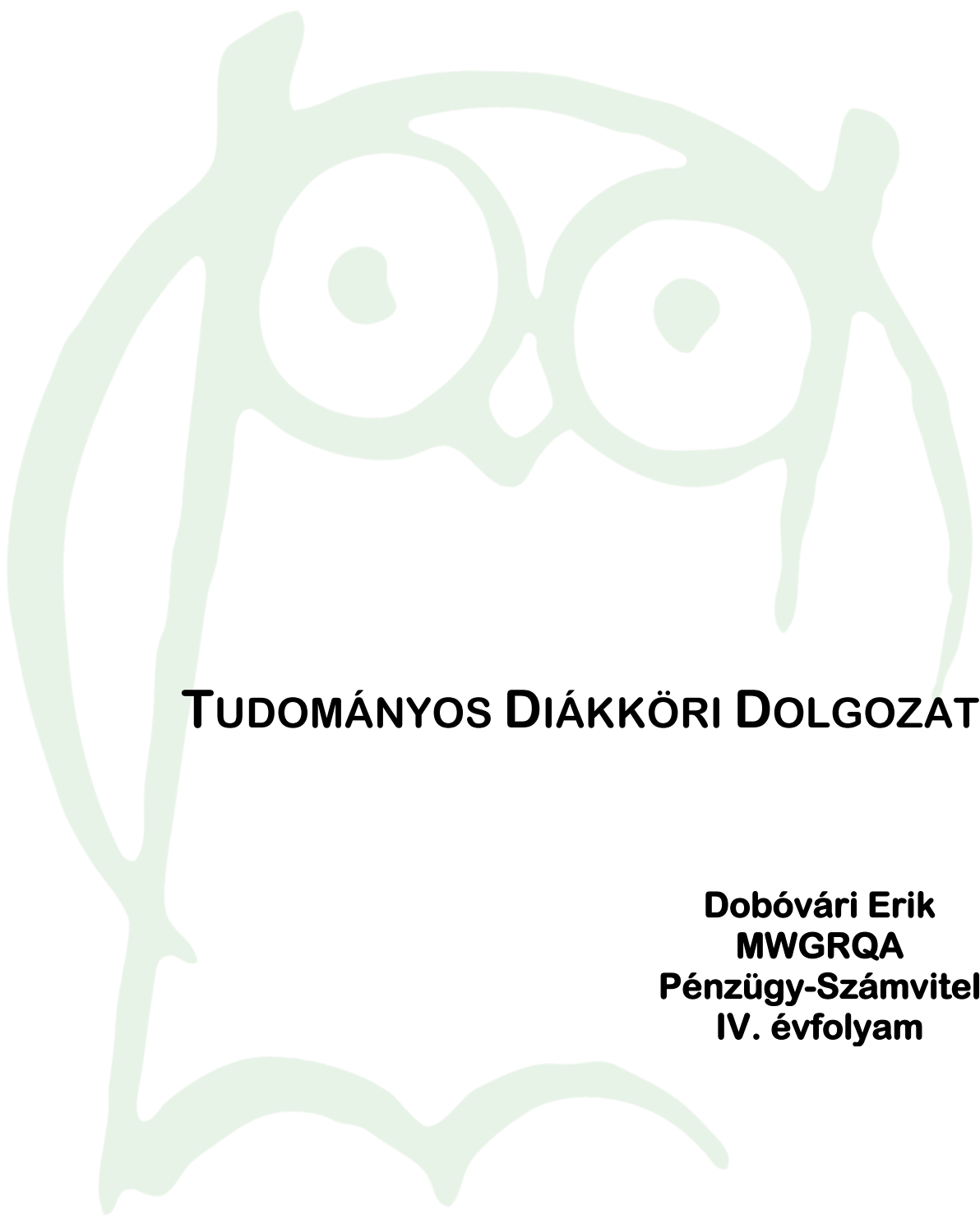




TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI DOLGOZAT

**Dobóvári Erik
MWGRQA
Pénzügy-Számvitel
IV. évfolyam**

2014

Szent István Egyetem

Gazdasági, Agrár-és Egészségtudományi Kar

Pénzügy-számvitel Szak

A Közép-békési térség fejlődési irányainak bemutatása és elemzése

Konzulens: Bodnár Gábor

Beosztás: Tanársegéd

Intézet: Gazdaságtudományi Intézet

Készítette: Dobóvári Erik

MWGRQA

2014

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés.....	1
2. Az Európai Unió regionális politikája	3
2.1. A regionális politika kialakulása.....	3
2.2. A regionális politika alapelvei	4
2.3. A regionális politika áttekintése.....	5
2.3.1. Az alapok	6
2.3.1.1. Strukturális Alapok	6
2.3.1.1.1. Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA).....	6
2.3.1.1.2. Európai Területi Együtműködés	7
2.3.1.1.3. Európai Szociális Alap (ESZA).....	8
2.3.1.1.4. Kohéziós Alap.....	8
2.3.1.1.5. Európai Mezőgazdasági Fejlesztési Alap (EMVA).....	9
2.3.1.1.6. Európai Halászati Alap (EHA)	11
3. INTERREG Közösségi Kezdeményezés	12
3.1. Az INTERREG kezdeményezés három alapvető formája.....	12
3.1.1. Határmenti együttműködés - INTERREG IIIA	12
3.1.2. Transznacionális együttműködés - INTERREG IIIB	13
3.1.3. Interregionális együttműködés - INTERREG IIIC	13
3.2. INTERREG IVC	13
3.2.1. Határmenti együttműködés - INTERREG IVA.....	13

3.2.2. Transznacionális együttműködés - INTERREG IIIB	14
3.2.3. Interregionális együttműködés - INTERREG IVC.....	15
3.3. INTERREG Europe	16
4. 2007-2013 közötti programozási időszak	18
4.1. Konvergencia	18
4.2. Regionális versenyképesség és foglalkoztatottság	19
4.3. Európai Területi Együttműködés	21
5. 2014-2020 közötti programozási időszak (Európa 2020).....	23
6. Bojár	25
6.1. Bojár földrajza.....	26
6.2. Bojár közlekedési lehetőségei.....	26
6.3. Bojár mezőgazdasága.....	27
6.4. Bojár állatállománya	27
6.5. Bojár ipara	27
6.6. Bojár épületei	28
7. Magyarország-Románia Határon Átnyúló Együttműködés.....	29
7.1. Menedzsment struktúra	32
7.2. Megvalósult Projektek	34
8. A Közép-békési térség bemutatása	37
8.1. Közép-Békési Területfejlesztési Önkormányzati Társulás.....	38
8.2. Közép Békési Centrum (KBC)	39

8.3. Megvalósult projektek.....	40
9. Összegzés	44

1. Bevezetés

Mint Békés megyei lakos, sajnos folyamatosan szembesülök térségünk elmaradottságával. Dolgozatom megírásának ötletéhez egy, az egyetemen tartott előadás járult hozzá, ez keltette fel bennem az érdeklődést, hogy itt a viharsarokban milyen kezdeményezések, milyen elméletek voltak és vannak jelenleg is, hogy a terület felzárkózását segítsék a fejlettebb régiókhoz. Ez úgy, hogy egyetlen város dinamikus fejlődése magával húzza az egész térséget, mondhatni nyilvánvaló módon, nem sikerülhet, főleg úgy, hogy a megyén belül nincs egy egyértelműen, minden tekintetben vezető szerepet betöltő település.

Ennek érdekében a megoldást az összefogásban lehet megtalálni. A megye közepén található három városban és a kapcsolódó kistérségeikben 170 ezer fő él, mely így már nevezhető nagyvárosi térségnek. Számomra is meglepetés volt, hogy például Gyalui Boér György, már 1940-ben felismerte, hogy a térség közelsége miatt, a Békéscsaba-Gyula-Békés városhármasban hatalmas potenciálok rejtőznek, ha nem egyedül, hanem együtt próbálnak meg fellépni. Ide sorolhatnám Bakonyi Dezső észrevételét is, melyet 1974-ben tárt a világ elé Háromváros néven. A 20. század végén a régió is felismerte ezt a problémát, ennek köszönhetően létrejött a Közép-Békési Területfejlesztési Önkormányzati Társulás. Bár eleinte nem voltak nagy lépések a közös programokban, az Európai Unióhoz való csatlakozás után, a forrásbővülés lehetőséget adott arra, hogy egy komolyabb összefogás is kialakuljon a városok között. Szintén ugyanez a csatlakozás tette lehetővé, a határon átnyúló együttműködést, mellyel megindulhatott a Magyarország-Románia Határon Átnyúló Együttműködés.

Jelen dolgozatom során arra teszek kísérletet, hogy bemutassam, ezek az elképzelések és társulások milyen keretek között valósulnak meg, és milyen eredményekkel jártak, illetve járnak.

A dolgozat felépítését illetően először az Európai Unió regionális politikáját mutatom be, mivel ezek azok a források, melyeknek köszönhetően ezek az elképzelések megvalósulhattak. Munkám második szerkezeti egységében kitekintést teszek a múltba, hogy korábban hogyan képzeltek el a városok együttműködését. Végül bemutatom a közelmúltban meginduló, és még ma is zajló kezdeményezéseket.

2. Az Európai Unió regionális politikája

2.1. A regionális politika kialakulása

Már 1957-ben, a Római Szerződés aláírásakor megfogalmazódott a tagországok gazdasági különbségeinek mérséklésének szükségessége, azonban a Regionális Politika Főigazgatósága csak 1968-ban alakult meg. 1972-ben, az első bővítéskor a vezetők elhatározták az alap létrehozását, és ennek eredményeként 1975-ben létrehozták az Európai Regionális Fejlesztési Alapot (ERFA).

1988-ban a Strukturális Alapokat egy átfogó kohéziós politikába integrálják Görögország (1981), Spanyolország és Portugália (1986) csatlakozása miatt, mely a következő alapelveket vezeti be:

- legszegényebb és legkevésbé fejlett régiókat a középpontba állítja
- többéves programok kialakítása
- beruházások stratégiai orientációja
- regionális és helyi partnerek bevonása

Ekkor a költségvetés mértéke 64 milliárd ECU volt.

1993-ban a Maastrichti szerződés három új elemet vezetett be:

- a Kohéziós Alapot
- a Régiók Bizottságát
- a szubszidiaritás elvét

Ekkor hozták létre a Halászati Orientációs Pénzügyi Eszközt is. 1994-1999 között megkétszerezik a strukturális és kohéziós alapok forrásait, amely így az Unió költségvetésének egyharmadára növekszik. A költségvetés ebben az időszakban 168 milliárd ECU.

2000-ben megjelenik a Lisszaboni Stratégia, mely az Unió prioritásait a növekedés, a munkahelyteremtés és az innováció irányába tereli. A kohéziós politika prioritásai ennek megfelelően változnak. 2000-2004 között a csatlakozásra váró országok hozzáférnek az előcsatlakozási alapokhoz, mely lehetővé teszi a tudáshoz és a támogatásokhoz történő hozzáférést. 2004-ben újabb 10 ország csatlakozik, mely 20%-os népességnövekedéshez vezet, de mindössze 5%-os GDP növekedéshez. A költségvetés 2004-2006 között 213 milliárd euró a régi tagállamok részére, és 22 milliárd euró az új tagállamok részére.

2.2. A regionális politika alapelvei

Koncentráció:

Ennek az alapelvnek három nézőpontja van:

- a források koncentrációja: a strukturális alapok nagy részét a legszegényebb régiókba és országokba összpontosítják.
- az erőfeszítések koncentrációja: a támogatások a fő növekedési prioritások szolgálatában kell hogy álljanak.
- a kiadások koncentrációja: az egyes programozási időszakok elején meghatározzák az egyes programok éves támogatását., ezeket meghatározott időn belül el kell költeni. (N+2-es, N+3-as szabály)

Programozás:

A kohéziós politika nem támogat egyéni projekteket, csak az Unió célkitűzéseivel és prioritásaival összhangban álló többéves nemzeti programokat.

Partnerség:

Minden egyes programot kollektív folyamat keretében fejlesztenek ki, melybe bevonnak civil szervezeteket, munkáltatói szervezeteket, valamint európai regionális, és helyi szintű hatóságokat. A partnerség a programozási folyamat minden szakaszában megjelenik: tervezés, igazgatás, végrehajtás, nyomon követés, értékelés. Ez segít abban, hogy a fellépést a helyi regionális szükségletekhez és prioritásokhoz mérjék.

Addicionalitás:

A strukturális alapokból történő finanszírozás mellé a tagállamoknak is költeniük kell ezekre a célokra. A bizottság megállapodik a tagállamokkal a támogatható állami kiadásokról, melyeket a programozási időszakban fenn kell tartani. A programozási időszak közepén és végén leellenőrzi, hogy ennek megfeleleltek-e a tagállamok. A strukturális állami kiadások terén ambiciózus, ánde megvalósítható célokat kell kitűzni, melyek garantálják, hogy az alapból származó összegek valóban hozzáadott értéket teremtenek. Általános szabály, hogy az átlagos évi kiadások reálértéke nem lehet kevesebb, mint az előző programozási időszakban.

2.3. A regionális politika áttekintése

Az Európai Unió kohéziós politikája beruházási politika. Támogatja a munkahelyteremtést, a versenyképességet, a gazdasági növekedést, az életminőség javítását és a fenntartható fejlődést. A regionális politika kifejezi továbbá az EU szolidaritását a kevésbé fejlett országokkal, régiókkal. Oda koncentrálja a forrásokat, ahol a legnagyobb változást hozhatják. Célja, hogy csökkentse a gazdasági, társadalmi és területi egyenlőtlenségeket, amelyek a mai napig fennállnak Európa régiói között. Ha nem tennénk semmit ez ellen, azzal az EU alapjait ásnánk alá: a nagy, egységes piacot és a közös valutát.

2014-2020 között 351 milliárd eurót fog az EU beruházni az európai régiókba, melyek például a következő célokat fogják támogatni:

- a kis- és középvállalatok fejlődése
- a kutatás és az innováció segítése
- a tisztább környezetet szolgáló beruházások
- a digitális technológia elérhetőségének javítása
- új termékek és termelési módok kifejlesztése
- az energiahatékonyság segítése és a klímaváltozás kezelése
- az oktatás és a szakképzés fejlesztése
- a félreeső régiók közlekedési kapcsolatának javítása

2.3.1. Az alapok

Öt fő alap támogatja a gazdasági fejlődést az Európai Unió tagállamaiban:

- Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA)
- Európai Szociális Alap (ESZA)
- Kohéziós Alap (KA)
- Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA)
- Európai Halászati Alap (EHA)

Az ERFA és az ESZA támogatásából minden régió kaphat, míg a Kohéziós Alaptól csak a fejletlenebb régiók kaphatnak támogatást.

2.3.1.1. Strukturális Alapok

2.3.1.1.1. Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA)

Célja a gazdasági társadalmi kohézió erősítése a régiók közötti egyenlőtlenségek csökkentésével. Számos területre koncentrálna támogatásait a „tematikus koncentráció jegyében”:

- Innováció és kutatás

- Digitalizáció
- Kis- és középvállalatok támogatása
- Alacsony széndioxid-kibocsátású gazdaság

Az ezekhez rendelt erőforrások a régió kategóriájától függenek:

- A fejlettebb régiókban a pénzeszközök legalább 80%-nak a fent felsoroltak közül legalább kettőre kell irányulnia.
- Az átmeneti régiókban ez az arány 60%.
- A kevésbé fejlett régiókban 50% ez az arány.

Az ERFA erőforrásainak egy részét az alacsony széndioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérésre kell fordítani:

- Fejlett régiók: 20%.
- Átmeneti régiók: 15%.
- Kevésbé fejlett régiók: 12%.

2.3.1.1.2. Európai Területi Együttműködés programjainak esetében a pénzeszközök legalább 80%-nak a fent említett prioritásokra kell összpontosulnia.

Az ERFA kiemelt figyelmet fordít a **sajátos területi jellemzőkre** is. Célja, hogy csökkentse a városias területeken a gazdasági, társadalmi és környezeti problémákat, különös tekintettel a fenntartható városfejlesztésre. Az erőforrások legalább 5%-át erre tartják fenn a városok által irányított „integrált akciók” keretében. A földrajzi szempontból hátrányos területek speciális előnyöket élveznek. A legtávolabbi területek külön segítséget kapnak a távolságukból eredő hátrányok ellensúlyozására.

2.3.1.1.3. Európai Szociális Alap (ESZA)

Forrásai az embereket szolgálják, leginkább a foglalkoztatás és az oktatás fejlesztésére koncentrálnak. Célja ezen kívül a leginkább sebezhető, a szegénység veszélyének kitett emberek helyzetének javítása. Beruházásainak előnyeiből az EU minden régiója részesül. 2014-2020 között több mint 80 milliárd eurót különít el a humántőke fejlesztésére, és ezen belül legalább 3,2 milliárd eurót az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezésekre.

2014-2020 között a kohéziós politika négy céljára fog koncentrálni:

- a foglalkoztatás fejlesztése és a munkaerő mobilitásának támogatása
- a szegénység elleni küzdelem és a társadalmi befogadás erősítése
- befektetés az oktatásba, a szakképzésbe és az élethosszig tartó tanulásba
- az intézmények képességeinek és a közigazgatás hatékonyságának fejlesztése

Ezen kívül a források 20%-át fogják a társadalmi befogadást és a szegénység elleni küzdelmet segítő tevékenységekre (tematikus koncentráció).

2.3.1.1.4. Kohéziós Alap

A Kohéziós Alap azokat az országokat támogatja, ahol az egy főre jutó bruttó nemzeti jövedelem (GNI) nem éri el az EU átlag 90%-át. Célja a gazdasági és társadalmi egyenlőtlenségek enyhítése, valamint a fenntartható fejlődés segítése. Mostantól ugyanazok a programozási, irányítási és monitorozási elvek vonatkoznak rá, mint az ERFA-ra és az ESZA-ra.

2014-2020 között a Kohéziós Alap a következő országokat érinti: Bulgária, Ciprus, Csehország, Észtország, Görögország, Horvátország, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Magyarország, Málta, Portugália, Románia, Szlovákia és Szlovénia.

A Kohéziós Alap összesen 63.4 milliárd eurót oszt ki a következő kategóriákban:

- Transzeurópai közlekedési hálózatok, különös tekintettel az EU által meghatározott nagy prioritású projektekre. A Kohéziós Alap az európai összekapcsolódási eszköz keretében támogatja az infrastrukturális projekteket.
- A környezetvédelem területén, az energiával és a közlekedéssel kapcsolatos projekteket, amennyiben előnyösek a környezet számára az energiahatékonyság, a megújítható energia használata, a vasúti közlekedés fejlesztésére, az intermodalitás elősegítése, a közösségi közlekedés erősítése stb. terén.

2.3.1.1.5. Európai Mezőgazdasági Fejlesztési Alap (EMVA)

A 2014-2020-as időszakra az uniós vidékfejlesztési politika három hosszú távú stratégiai célkitűzés megvalósulására irányul:

- mezőgazdaság versenyképesebbé tétele,
- gondoskodni kell arról, hogy társadalmunk fenntarthatóan gazdálkodjon a természeti erőforrásokkal, és megtegye az éghajlatváltozás problémájának kezeléséhez szükséges intézkedéseket,
- kiegyensúlyozott területfejlesztéssel meg kell erősíteni a vidéki gazdaságok és közösségek életképességét.

A tagállamoknak nemzeti, illetve regionális vidékfejlesztési programjaikat úgy kell kialakítaniuk, hogy azok a felsorolt hat közös uniós prioritás közül legalább négy megvalósítását szolgálják.

1. ösztönözni kell a tudásátadást és az innovációt a mezőgazdaságban, az erdészetben és a vidéki térségekben;
2. életképesebbé, versenyképesebbé kell tenni a mezőgazdasági termelés összes típusát, támogatni kell az innovatív agrártechnológiák alkalmazását, illetve a fenntartható erdőgazdálkodást;
3. elő kell mozdítani az élelmiszer-ellátási lánc megszervezését, az állatjóllétet és a mezőgazdasági kockázatkezelést;
4. helyre kell állítani, illetve meg kell őrizni és erősíteni kell a mezőgazdasággal és az erdőgazdálkodással kapcsolatban álló ökoszisztémákat;
5. ösztönözni kell az erőforrás-hatékonyságot, és támogatni kell az alacsony széndioxid-kibocsátású és az éghajlatváltozáshoz alkalmazkodni képes gazdaságra való átállást a mezőgazdaságban, az élelmiszeriparban és az erdészetben;
6. elő kell segíteni, hogy erősödjön a társadalmi befogadás, csökkenjen a szegénység és lendületet kapjon a gazdasági fejlődés a vidéki térségekben.

A vidékfejlesztési prioritások több intézkedési területre bomlanak. Programjaikban a tagállamoknak, illetve régióknak számszerűsített célokat kell meghatározniuk, majd meg kell határozniuk milyen intézkedésekkel kívánják a célokat megvalósítani, és milyen összegű finanszírozást irányoznak elő az egyes intézkedésekre. A finanszírozást részben az EMVA, részben tagállami, illetve regionális forrásokból, magánberuházásokból kell állni.

2.3.1.1.6. Európai Halászati Alap (EHA)

A közös halászati politikát 1970-ben alkalmazták először, mely az európai halászati flották irányítására vonatkozó, és a halállományok megővését szolgáló szabályok összessége. A tengerek élővilágával, mint közös erőforrással való gazdálkodást segíti elő, így az európai halászati flották egyenlően hozzáférnek az uniós vizekhez, és a halászok között tisztességes versenyt tesz lehetővé. Célja, hogy a halászat és az akvakultúra környezetvédelmi, gazdasági és társadalmi szempontból egyaránt fenntartható legyen, az uniós polgárokat egészséges élelmiszerekkel lássa el. Továbbá támogatja a halászati ipar dinamikus fejlődését, hogy a halászatból élőknek méltányos megélhetést biztosíthasson.

3. INTERREG Közösségi Kezdeményezés

Az INTERREG együttműködés egy az Európai Unió négy Közösségi Kezdeményezése közül. Az INTERREG kezdeményezéseket az Európai Bizottság ajánlja a tagállamoknak, mint az európai térség fejlesztése és kohéziója szempontjából fontos együttműködés.

Az unió meghatároz egy pénzkeretet, valamint a kezdeményezések céljait és prioritásait, amely alapján a tagállamok közös, részletes javaslatot nyújtanak be a Bizottsághoz. A programok szabályszerű végrehajtásáért és a kezdeményezések céljainak eléréséért a tagállamok által programonként kinevezett közös irányító hatóságok a felelősek. Az INTERREG együttműködés önálló adminisztratív struktúrákkal, önálló jogrendszerrel nem rendelkező területen jön létre. A határon átnyúló karaktere miatt a feladatra kinevezett intézmények külön megállapodásokban rögzített szabályrendszer szerint járnak el.

3.1. Az INTERREG kezdeményezés három alapvető formája:

3.1.1. Határmenti együttműködés - INTERREG IIIA:

A programban két, egyes esetekben három ország határmenti megyéi működnek együtt a határon átnyúló gazdasági és szociális kapcsolatok fejlesztése érdekében. A beavatkozás fő területei:

- kis- és középvállalatok együttműködése
- helyi gazdaságfejlesztési kapcsolatok
- város- és vidékfejlesztés
- emberi erőforrás fejlesztés
- környezetvédelem
- megújuló energia
- közlekedési, információs és vízügyi együttműködés

- jogi és közigazgatás együttműködés
- stb.

3.1.2. Transznacionális együttműködés - INTERREG IIIB

Az országok feletti, úgynevezett transznacionális együttműködések létrejöttét támogatja, mégpedig az európai térség területi integrációjának elősegítése érdekében. Ehhez Európát 13 makro térségre osztották fel, amelyek közül Magyarország a Közép-Európát és a Balkánt magába foglaló térség programjaiban vesz részt. A beavatkozás fő területei:

- transznacionális fejlesztési stratégiák kidolgozása
- hatékony és fenntartható közlekedési hálózat kialakítása
- az információs társadalomhoz való kapcsolódás elősegítése
- környezetvédelmi együttműködések
- kulturális és természeti értékek védelme
- stb.

3.1.3. Interregionális együttműködés - INTERREG IIIC

A programban Magyarország egész területéről részt vehetnek szervezetek, a partnerek pedig Európa teljes területéről származhatnak. Cél a regionális fejlesztés és a kohézió stratégiájának, valamint eszközeinek fejlesztése egész Európát felölelő együttműködésekben keresztül.

3.2. INTERREG IV

Az INTERREG IV közel 7,8 milliárd eurós költségvetéssel rendelkezik.

3.2.1. Határmenti együttműködés - INTERREG IVA

A határmenti együttműködés INTERREG IVA 256 millió eurós költségvetéssel rendelkezett, amelyből 192 millió euró volt az EU támogatás. Két prioritásra fókuszált:

- együttműködés a sikerebb határmenti régiókért: ezt a következő két eszközzel akarja elérni:
 - innováció és versenyképesség a vállalkozásokban és a gazdaságban
 - turizmus támogatása
- együttműködés a régiók fenntartható fejlesztéséhez: ezt a következő két eszközzel akarja elérni:
 - támogatás a határon átnyúló együttműködési politika kialakításában
 - javítani kell azokhoz a szolgáltatásokhoz a hozzáférést, amelyek javítják az itt élők életminőségét.

3.2.2. Transznacionális együttműködés - INTERREG IVB

Az INTERREG IV B 13 operatív programból épül fel, melyek külön titkársággal rendelkeznek, és mind az EU egy meghatározott területére érvényes. A programok:

- Alpesi Térség Program
- Atlanti- Óceán Partvidék Program
- Balti- Tenger Program
- Karib- Térség Program
- Indiai- Óceán Program
- MAC Program
- Földközi- Tenger Program
- Északi- Tenger Program
- Északnyugat-Európa Program
- Északi- Periféria Program
- Délkelet-Európa Program
- Délnyugat-Európa Program

3.2.3. Interregionális Együttműködési Program - INTERREG IVC

Az INTERREG IIIC tapasztalataira épít. „A program célja, hogy növelje a regionális fejlesztési politikák hatékonyságát, és hogy a régióközi együttműködésen keresztül hozzájáruljon az innováció, a tudás alapú gazdaság, a környezetvédelem és kockázat-megelőzés területén Európa gazdasági modernizációjához és növekvő versenyképességhez.”¹ Két tematikus prioritás köré épül:

1. Az innovációs és tudásalapú társadalom témájával foglalkozik, altémákra bontva, melyek a következők: innováció, kutatás és technológiai fejlődés, vállalkozások és KKV-k, információs társadalom, foglalkoztatás és képzés.
2. A környezet és kockázat-megelőzés területe, melynek a legfontosabb altémái: természeti és technológiai kockázatok, vízgazdálkodás, hulladékgazdálkodás, biodiverzitás, a természeti örökség megtartása, energia és fenntartható tömegközlekedés, kulturális örökség és tájkép,

Két beavatkozási típust különböztet meg:

- „Regional Initiatives”: a helyi és regionális szinten kezdeményezett projekteket foglalja magába.
- „Capitalisation Projects”: ennek során, egy-egy kiemelt területen nagy tapasztalattal rendelkező régió épít ki kapcsolatot olyan régióval, melynek célja ezen tudás megszerzése.

Az Európai Bizottság kiemelt figyelemmel követi a beérkező projekt ötleteket és pályázatokat. Ennek köszönhetően megjelennek az úgynevezett „Fast Track” projektek, melyeknek lényege, hogy felkeltették a Bizottság

¹http://palyazat.gov.hu/interregionalis_egyuttmukodesi_program_interreg_ivc

érdeklődését, emiatt a Bizottság illetékes egységei is részt vesznek a megvalósításban és az eredmények hasznosításában.

A program földrajzi jogosultsága kiterjed az EU 28 tagországára, illetve Norvégiára és Svájcra. A 2-3 évig futó projekteknek legalább 3 országból kell partnereket egyesíteniük. A teljes ERFA költségvetés az időszakra 321 000 000 euró, melyre hat pályázási felhívás keretében lehet pályázni hat év alatt. Projektenként legalább 500 000 és legfeljebb 5 000 000 euró ERFA támogatás igényelhető. Ez „Capitalisation Projects” esetében minimum 500 000 és maximum 3 000 000 euró. Magyar partnerek esetében a társfinanszírozás 85%.

3.3 INTERREG Europe

Az alábbi átfogó célkitűzés került meghatározásra az INTERREG Europe programban: „A regionális fejlesztés szakpolitikáinak és programjainak fejlesztése, különös tekintettel a növekedésbe és munkahelyteremtésbe való beruházási célkitűzéssel és (ahol releváns) az ETE célkitűzéssel kapcsolatos programokra, a regionális szereplők közötti tapasztalatcsere és tudásátadás által.”²

A 2014-2020-as időszakban 359 millió eurós ERFA költségvetéssel rendelkezik, amelyet négy tematikus célkitűzés között oszt fel:

- kutatás, technológiai fejlesztés és innováció
- KKV-k versenyképessége
- alacsony széndioxid-kibocsátású gazdaság
- környezet és erőforrás-hatékonyság.

Minden célkitűzésen belül két akciót támogat:

² <http://2010->

2014.kormany.hu/download/8/7d/21000/INTERREG_EUROPE%20egyuttmukodesi%20program_osszefoglalo_140108.pdf

- Interregionális együttműködés projektek: a résztvevők tapasztalatcseréjén keresztül szeretnék fejleszteni a szakpolitikák megvalósítását.
- Szakpolitikai Ismeretátadási Platformok: olyan platformok, amelyek lehetőséget adnak a tanulásra.

30 tag kaphat támogatást, az Unió 28 tagja, illetve Norvégia és Svájc. A program az alábbiakban különbözik az előző évek programjaitól:

- fókuszáltabb témakiválasztás,
- közép- és hosszú távú monitoring,
- szakpolitikai ismeretátadási platformok,
- nagyobb hangsúlyt fektet azon szakpolitikák és programok fejlesztésére, amelyek a kohéziós politika részeit képezik.

4. 2007-2013 közötti programozási időszak

Ebben az időszakban az Unió 347 milliárd euró támogatást nyújtott a tagállamoknak, mely körülbelül a költségvetés egyharmada. Ekkor három új célkitűzés került előtérbe: konvergencia, regionális versenyképesség és foglalkoztatás, valamint a területi együttműködés. Ezek a korábbi 2000-2006-os időszak 1., 2. és 3. célkitűzést váltotta fel.

4.1. Konvergencia

Ez a korábbi 1. célkitűzéshez hasonló, arra irányult, hogy felgyorsítsa a konvergencia folyamatát a legkevésbé fejlett tagországokban és régiókban a növekedés és foglalkoztatás feltételeinek javításával. A legkevésbé fejlett tagországokat és régiókat érinti ez a célkitűzés. Cselekvési területei: a fizikai és emberi tőke, az innováció, a tudásalapú társadalom, a változásokhoz való alkalmazkodóképesség, a környezet és a közigazgatás hatékonysága. Finanszírozása az ERFA-ból, az ESZA-ból és a Kohéziós Alapból történt.

A célkitűzésre felhasznált források az összes forrás 81,54%-át tették ki. Támogathatóság feltételei:

- Strukturális Alapok (ERFA és ESZA esetében):
 - azok a régiók, amelyek egy főre jutó GDP-je alacsonyabb, mint az EU átlag 75%-a. Ezek a NUTS 2. szintnek megfelelő régiók, melyek a forrás 70,51%-át kapták.
 - azok a régiók, amelyek egy főre jutó GDP-je statisztikai okokból haladta meg a 75%-ot, csökkenő mértékű, egyedi átmeneti támogatásban részesültek. Ezek a régiók a forrás 4,99%-ára voltak jogosultak.
- Kohéziós Alap:

- azok a tagállamok, amelyek esetében a GNI alacsonyabb, mint a közösségi átlag 90%-a, és gazdasági konvergencia-programokat hajtottak végre. Ezek a célkitűzések a források 23,22%-át kapták.
- Azok a régiók, amelyek egy főre jutó GNI-ja statisztikai okokból haladta meg a 90%-ot, csökkenő mértékű, egyedi átmeneti támogatásban részesültek.
- Egyedi ERFA támogatás esetében:
 - a legkülső régiók. A cél az ilyen régiók belső piacba való integrálásának elősegítése, illetve a sajátos nehézségek figyelembevétele.

A társfinanszírozás felső határai a következőképpen alakultak:

- az ERFA, illetve az ESZA a kiadások 75%-át finanszírozták. Ez a határ 80%-ra is emelkedhetett, amennyiben a régió a Kohéziós Alap hatókörébe tartozó tagállamban található. A legkülső régiók esetében a felső határ a 85%-ot is elérhette;
- a Kohéziós Alap a kiadások 85%-át finanszírozta;
- a legkülső régiókban a kiadások 50%-a volt finanszírozható.

4.2. Regionális versenyképesség és foglalkoztatottság

Ez a célkitűzés arra irányult, hogy növelje a régiók foglalkoztatási rátáját és versenyképességét. Célja az volt, hogy felkészítsen a gazdasági és társadalmi változásokra, előmozdítsa az innovációt, a vállalkozói szellemet, a környezet védelmét, javítsa a nyitott munkaerőpiac elérhetőségét, alkalmazkodóképességét és fokozza fejlődését. Az ERFA és az ESZA finanszírozta.

Támogatható régiók:

- azok a régiók, amelyek 2007-től természetes gazdasági növekedésük folytán nem lettek támogathatóak a Konvergencia célkitűzés keretein belül („phase-in” régiók).
- valamennyi olyan régió, amelyekre nem terjedt ki a Konvergencia célkitűzés.
- azok a speciális phasing-out státuszú régiók, amelyeknek a bővülése statisztikai hatás miatt került 75% fölé.

1. táblázat: A phasing-out és phasing-in régiók közötti különbségek

	Phasing-out régiók	Phasing-in régiók
Célkitűzés	Konvergencia	Regionális versenyképesség és foglalkoztatottság
Jogosultság	Azok a régiók, amelyek 2000-2006 között az 1. Célkitűzésbe tartoztak, de a bővülés statisztikai hatása miatt a közösségi átlag 75%-a fölé kerültek.	Azok a régiók, amelyek 2000-2006 között az 1. Célkitűzésbe tartoztak, de gazdasági növekedésük folytán 2007-től a közösségi átlag 75%-a fölé kerültek.
Allokáció	22,12 milliárd euró	9,59 milliárd euró
Prioritások	• innováció • környezetvédelem • infrastruktúra • humán erőforrások • közigazgatási hatékonyság	• innováció • környezetvédelem • megközelíthetőség • Európai Foglalkoztatási Stratégia
Maximális közösségi támogatás	75%	50%
Jogosultság állami támogatásra	Jogosult.	Nem jogosult.

Forrás:

<http://www.mjvsz.hu/resourceb/5/bHTD2gtenDusjEMHj5fRgrIAJ.pdf>

Az ESZA által finanszírozott programoknál a bizottság négy prioritási területet javasol az európai foglalkoztatási stratégia (EFS) alapján:

munkavállalók és vállalkozások alkalmazkodóképességének javítása, foglalkoztatás elősegítése, társadalmi befogadás erősítése, foglalkoztatásra és befogadásra irányuló reformok.

A célkitűzésre az összes forrás 15,95%-át fordítják, amely az ERFA és az ESZA között egyenlő arányban oszlik meg:

- 78,86%-ot a Konvergencia célkitűzés hatókörén kívül eső régiók kapnak;
- 21,14%-ot pedig csökkenő átmeneti támogatás formájában használnak fel.

A célkitűzés keretében az egyes intézkedések a közkiadások 50%-ának erejéig finanszírozhatók. A legkülső régiók esetében ez az arány 85%.

4.3. Európai Területi Együttműködés

Ez a célkitűzés a határon átnyúló, a transznacionális és a régióközi együttműködést mozditja elő. Finanszírozását az ERFA végzi. Célja, hogy a szomszédos hatóságok közösen oldhassanak meg a város- és vidékfejlesztés, valamint a kis- és középvállalkozások hálózatba szervezése területén felmerülő problémákat. Fő irányai: kutatás-fejlesztés, tudásalapú társadalom, környezetvédelem, a kockázat-megelőzés és az integrált vízgazdálkodás.

A támogatásra jogosult területek a NUTS 3. szintű, valamennyi belső és egyes külső szárazföldi határok mentén fekvő régiók, valamint egyes, a tengeri határok mentén fekvő, egymástól legfeljebb 150 km távolságra fekvő régiók. Az EU egész területe támogatásra jogosult, a finanszírozás felső határa 75%.

Az összes forrás 2,52%-át kapta ez a célkitűzés, amelyet az ERFA finanszíroz:

- 73,86%-a a határokon átnyúló együttműködés finanszírozására;
- 20,95%-a transznacionális együttműködés finanszírozására;
- 5,19%-a a régióközi együttműködés finanszírozására.

5. 2014-2020 közötti programozási időszak (Európa 2020)

Ez az időszak az EU intelligens, fenntartható és inkluzív növekedését elősegítő stratégia. Az alábbi öt területre vonatkozóan tűzött ki célokat:

- Foglalkoztatás: a 20-64 éves korcsoportba tartozó lakosság 75%-nak foglalkoztatása
- Innováció: az EU GDP-jének 3%-át kell kutatásra és fejlesztésre fordítani
- Éghajlatváltozás: a „20/20/20” éghajlattal, illetve energiával kapcsolatos célkitűzések elérése
- Oktatás: az iskolákból lemorzsolódók arányát 10% alá kell csökkenteni, és a 30-34 éves korú lakosság legalább 40%-a rendelkezzen felsőfokú, vagy azzal egyenértékű végzettséggel
- Szegénység: a szegénység visszaszorítása azzal, hogy legalább 20 millió embernél csökken a szegénység vagy kirekesztődés kockázata

A kohéziós politika biztosítja a célok eléréséhez a keretet és a teljesítési rendszert. Az ERFA, az ESZA és a Kohéziós Alap együttesen több, mint egyharmadát teszik ki az EU költségvetésének. Az Európai Bizottság az uniós országokban és régiókban működő irányító hatóságokkal együttműködve biztosítja, hogy ezeket az erőforrásokat ez intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés támogatása érdekében hatékonyan fektessék be. A finanszírozás a következők támogatásához járul hozzá:

- új technológiák kifejlesztése
- vezető szerep a kutatásban
- nagysebességű internet hozzáférés
- intelligens közlekedési és energetikai infrastruktúra
- energiahatékonyság és megújuló energiák
- vállalkozásfejlesztés

- szaktudás és képzettség.

Az Európa 2020 célok eléréséhez aktív részvétel szükséges az EU valamennyi régiójában. A Régiók Bizottsága nyomonkövetési platformot hozott létre, hogy annak segítségével mozgósítsa a regionális és helyi hatóságokat, illetve bevonja őket az uniós szintű vitába. Az Európai Bizottság pedig online hálózatépítési platformot hozott létre, ami lehetővé teszi, hogy a régiók képviselői beszélgetést folytassanak, és megosszák egymással a helyes gyakorlatokat.

Az átstrukturált kohéziós politika mintegy 351,8 milliárd eurót biztosít a régiókba, városokba és reálgazdaságokba történő beruházásokra. Ez teszi majd lehetővé az Európa 2020 stratégia céljainak elérését: növekedés elősegítését és a munkahelyteremtést, az éghajlatváltozással és az energiafüggőséggel szembeni küzdelmet, a szegénység, és a társadalmi kirekesztettség csökkentését. Az ERFA-t a fő kihívásokra összpontosítják majd, ideértve a kis- és középvállalkozások támogatását, amelyek tekintetében a célkitűzés szerint a támogatás összege a hét év alatt megduplázódik (70 milliárd euróról 140 milliárd euróra). A kohéziós politika, a vidékfejlesztési és a halászati alap hatékonysága a gazdasági kormányzással is összefügg majd, előmozdítva, hogy a tagállamok igyekezzenek megfelelni az európai szemeszter keretében közzétett uniós ajánlásoknak.

6. Bojár

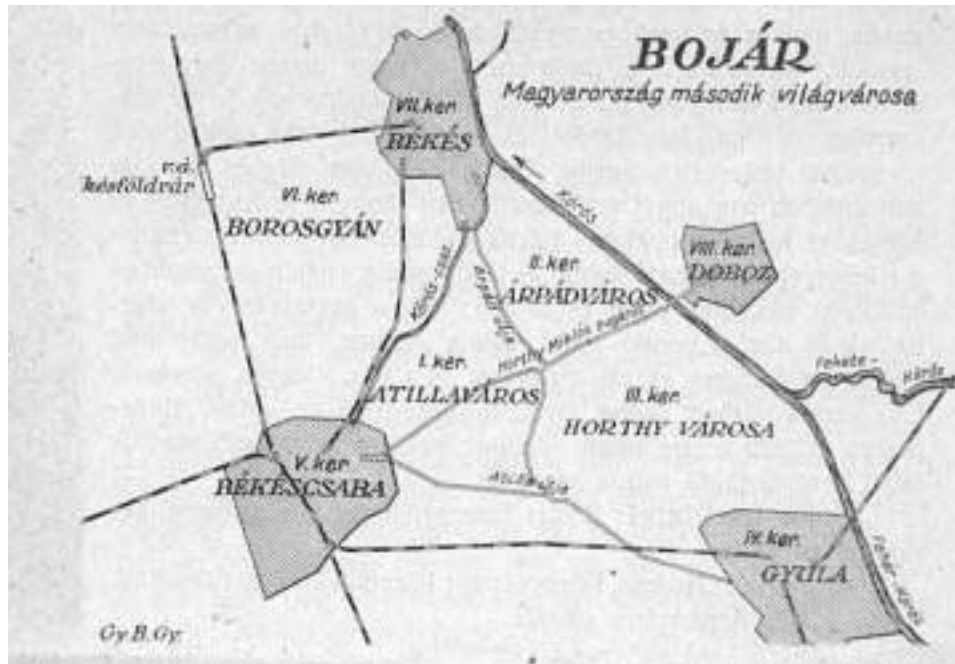
„Bojárnak nevezem a Gyula-Csaba-Békés háromszögben felépítendő új várost.”³, írta Gyalui Boér György Bojár című művében. Ez a körülbelül 1760 m²-es terület magába foglalja a három város vonzáskörzetében lévő falvakat is: Szabadka, Bicare, Szeregyháza, Remete, Póstelek, Gerla, Doboz, Fűzszeg, Maksár, Rosszerdő, Belenta, Békésföldvár, Borosgyán, Mezőmegyer, Vandhát, Fürjes és Fényes vidéke. Véleménye szerint azért van szükség erre a városra, hogy „megszüntesse a főváros és Magyarország munkanélküliségét és új élet fakadjon az új világvárosban és környékén.”⁴ Véleménye szerint Bojár megvalósulása 100 évre megszüntetné Magyarországon a munkanélküliséget. Bojár 8 közigazgatási kerületből épülne fel:

- I. kerület: Attilaváros, központ vagy központi terület (Vandhát)
- II. kerület: Árpádváros (Maró)
- III. kerület: Horthy városa (Gerla, Póstelek, Szeregyháza)
- IV. kerület: Gyula (Farkashalom, Szentbenedek)
- V. kerület: Csaba (Békéscsaba)
- VI. kerület: Borosgyán (Mezőmegyer)
- VII. kerület: Békés (Rosszerdő, Belenta)
- VIII. kerület: Doboz (Maksár, Fűzszeg, Remete)

³ Gyalui Boér György: Bojár, 6. oldal

⁴ Gyalui Boér György: Bojár, 6. oldal

1. ábra: Bojár



Forrás: Gyalui Boér György, 1941: Bojár, 9. oldal

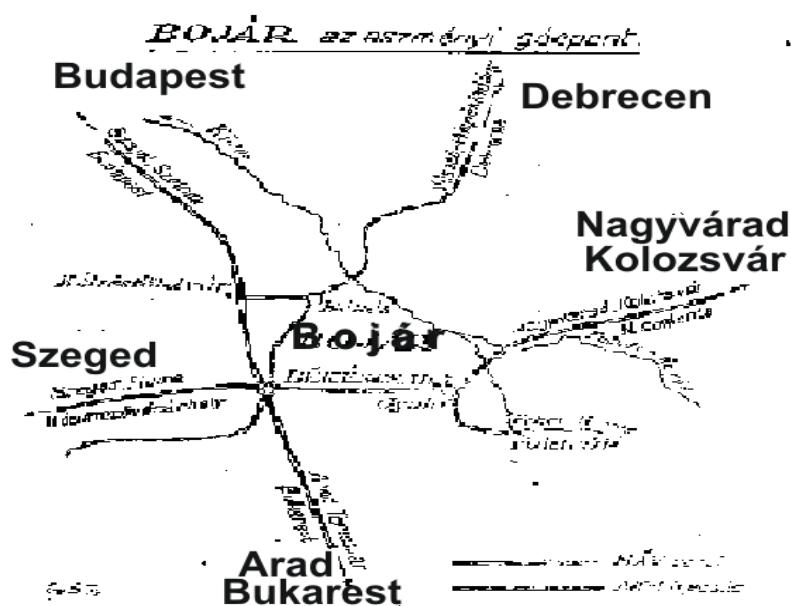
6.1. Bojár földrajza

A Fehér- és a Fekete-Körös összefolyásánál, a Fekete-Körös élővízcsatornájánál, valamint a Fehér-Körös melletti sík területen fekszik. Területe 639 658 kataszteri hold (3681 km²), tengerszint feletti magassága 85-95 méter. Az átlagos hőmérséklet 11-12 fok, jók a termőföldjei.

6.2. Bojár közlekedési lehetőségei

Bojárnak nagyon jók az összeköttetései a nagyvárosokkal: Budapest, Kolozsvár, Szeged, Debrecen. Budapest-Bécs felé gyorsvonat, illetve a Budapest-Arad- Temesvár-Bukarest vonat is érinti. Nagyvárad-Kolozsvár felé szintén van vasúti összeköttetése. Elhelyezkedése miatt a légi közlekedésre is alkalmas lenne.

2. ábra: Bojár, az eszményi gócpont



Forrás: Gyalui Boér György, 1941: Bojár, 19. oldal

6.3. Bojár mezőgazdasága

Békés megye Magyarország legjobb gabonatermő vidéke. Főbb termékei: búza, burgonya, cukor- és takarmányrépa, len, kender, különféle takarmány és dohány.

6.4. Bojár állatállománya

Jelentős a szarvasmarha, a ló, a szamár és öszvér, a sertés, a juh és birka, a kecske és a baromfi tenyésztése. Boér György szerint fejleszteni kellene a ló és szarvasmarha tenyésztést, illetve hasznos lenne a térség számára a nyúl és a selyemhernyó tenyésztés. A nyúl mind a húsa, mind a prémje miatt, a selyemhernyó pedig a selyme miatt.

6.5. Bojár ipara

A térség ipara gyenge, de fejlesztésével Budapest és a többi város munkanélküli iparosait foglalkoztatni tudná.

6.6. Bojár épületei

Bojárban a 8 kerületben szervesen kell építkezni. A középületek és a városháza az első kerületben, 8 kerületi előjáróság, egy központi és 8 kerületi tűzoltóság, egy főkapitányság és 8 kerületi kapitányság, egy hadtestparancsnokság, adóhivatal, kórház, pénzügyőr laktanya, csendőr laktanya, rádióközpont, főposta és legalább egy nagyposta kerületenként, múzeumok, színházak, gyárak, könyvtárak. Kerületenként egy közép, és néhány elemi iskola, polgáriskola, szakiskolák, akadémiák, gazdasági iskolák. Vásárcsarnok hűtőházzal és üvegtetővel.

7. Magyarország-Románia Határon Átnyúló Együttműködés

„A Magyarország-Románia Határon Átnyúló Együttműködési Program a korábbi INTERREG III. A. (Magyarország) és Phare CBC (Románia) 2004 programok folytatásaként a 2007-2013 programozási időszakban kerül megvalósításra közös intézményrendszer és közös pénzügyi keretek alkalmazásával, a két ország szomszédos határvonalán.”⁵ Az út a határmenti területek közös gazdasági és társadalmi integrációja előtt, 2007. december 21-én nyílt meg, amikor az Európai Bizottság jóváhagyta a program megvalósítását szabályozó dokumentumot. A 2007-2013-as programozási időszakban a határon átnyúló együttműködések fejlesztésére közel 248 millió euró forrás áll rendelkezésre, mely részben nemzeti, részben Uniós forrásból származik. A forrásokra a pályázás feltétele, hogy egy magyarországi, és egy romániai térségnek együttműködésben, együtt kell pályáznia. A meghatározott két prioritás fejlesztések széles skáláját biztosítja.

⁵http://huro-cbc.eu/hu/a_programrol

3. ábra: Magyarország-Románia Határon Átnyúló Együttműködés
részrtvevő megyéi



Forrás: <http://huro-cbc.eu/hu/programterulet>

2. Táblázat: A prioritások finanszírozása

	1. Prioritás		2. Prioritás	
ERFA (EUR)	114 482 217	85%	96 524 222	85%
Nemzeti társfinanszírozás* (EUR) *az összeg magába foglalja az állami társfinanszírozást és a pályázó szervezetek saját hozzájárulását	20 202 744	15%	17 033 686	15%
Összesen (EUR)	134 684 961		113 557 908	

Forrás: <http://huro-cbc.eu/hu/finanszirozás>

Az első prioritási tengely az együttműködési terület közös, fenntartható fejlesztéséhez szükséges kulcsfeltételek javítására összpontosított.. Ezen

belül három beavatkozási terület volt meghatározó: a határon átnyúló közlekedés fejlesztése (útfejlesztés, vasútfejlesztés), a határon átnyúló kommunikáció fejlesztése (szélessávú Internet infrastruktúra kiépítése, közösségi kapcsolódási programok kialakítása, a határon átnyúló hírközlés) és a környezetvédelem (természetvédelem, vízgazdálkodás, hulladékgazdálkodás).

A második prioritási tengely a társadalmi és gazdasági kohézió erősítését célozta meg a határmenti térségekben. Ezen belül öt meghatározó beavatkozási terület volt: határon átnyúló üzleti együttműködés támogatása (üzleti infrastruktúra fejlesztése, üzleti együttműködés támogatása, turizmusfejlesztés), együttműködés ösztönzése a K+F és az innováció területén (közös kutatási infrastruktúra fejlesztése, közös kutatási projektek, a K+F tevékenységekben érintett szektorok közti együttműködés elősegítése), együttműködés a munkaerőpiacon, oktatásban - készségek, ismeretek közös fejlesztése (oktatási intézmények közötti együttműködés, munkaerőpiac együttműködés), egészségügy és közös veszélyelhárítás (közös egészségügy, kockázatkezelési infrastruktúra fejlesztése, közös intézményfejlesztés, koordináció és képzés) és a közösségek közötti együttműködés.

Kétfajta pályázási modell van a programban, az egylépcsős, illetve a kétlépcsős pályázati eljárás.

Egylépcsős pályázati eljárás: a pályázati felhívás közzétételével indult, és meghatározott ideig állt nyitva. A pályázók ekkor benyújthatták a pályázati formanyomtatványt a mellékletekkel és az alátámasztó dokumentumokkal. A pályázatokat az előzetesen meghatározott kritériumok alapján értékelték, majd azok a Közös Irányító Bizottság elé kerültek, amely meghozta a finanszírozásról szóló döntést.

Kétlépcsős pályázati eljárás: nagyobb volumenű pályázati projektek esetében alkalmazták. Ezeknél az adminisztratív és pénzügyi terhek jelentősebbek voltak a projekt elkészítésekor. A két lépésből az első, egyszerűbb lépcső nagyobb számú pályázónak teremtette meg a lehetőséget, így nagyszámú projekt ötlet volt elemezhető. Ennek köszönhetően a program céljainak legjelentősebb projekteket választották ki a továbbfejlesztés céljával.

Első lépés (projekt koncepciók beadása): ebben a fázisban a pályázók benyújtották projektjük koncepcióját. A benyújtási határidő leteltével a projektek kiértékelésre kerültek, melynek során egymással is összehasonlították őket. Ezek alapján kiválasztották azokat a projekteket, amelyek legjobban illeszkedtek a program stratégiájához és beavatkozási területeihez. A rövid-listára kerülő pályázókat felkérték, hogy Pályázati Formanyomtatványon dolgozzák ki a teljes pályázatot, és állítsák össze az alátámasztó dokumentumokat.

Második fázis (teljes pályázatok benyújtása): azok a pályázók, akik megkapták az elfogadásról szóló értesítést, projekt ötletüket teljes pályázattá dolgozták ki, az adott határidőig. A jóváhagyás itt még csak a teljes pályázat benyújtásának lehetőségét jelentette.

7.1. Menedzsment struktúra

A Magyarország-Románia Határon Átnyúló Együttműködési Programot a 2007-2013-as időszakban az alábbi közös menedzsmentstruktúra irányította:

Közös Monitoring Bizottság (KMB)

Biztosította a program minőségi, hatékony végrehajtását. Figyelmet fordított az átláthatóság, esélyegyenlőség, illetve a hatékony

pénzgazdálkodás elvére. Összetételénél kiegyensúlyozott nemzeti képviselő volt biztosítva. Tagjai a nemzeti, a regionális és a megyei szintek képviselői, illetve a civil szféra szereplői voltak.

Közös Irányító Bizottság (KIB)

A Közös Monitoring Bizottság albizottsága, mely felelt a műveletek kiválasztásáért, a pályázati felhívások elfogadásáért, a projektek értékeléséért és kiválasztásáért. Célja azon szervezetek képviselete, akik ismeretekkel rendelkeznek a jogosult program területi igényeiről és lehetőségeiről.

Irányító Hatóság (IH)

Felelt a program menedzsment felállításáért és végrehajtásáért, kivéve a költségek szabályosságának a felelősségét. Az eredményes és hatékony pénzgazdálkodás elvének megfelelően működött. Szerepét a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (NFÜ) töltötte be.

Igazoló Hatóság (IgH)

Feladata volt a Bizottság felé elkészítendő és benyújtandó költségnyilatkozatok, kifizetési és pénzfelvételi kérelmek elkészítése és benyújtása, illetve a források fogadása a Bizottságtól. Emellett felelt a könyvelési dokumentáció nyilvántartásáért, források visszafizetéséért egy művelet befejezése után. Szerepét a magyar Pénzügyminisztérium töltötte be.

Ellenőrző Hatóság (EH)

A program irányítási struktúrájától független szervezet. Biztosította az ellenőrzések végrehajtását, az irányítási és ellenőrzési rendszer hatékony működését. Feladata elvégzésében segítette egy ellenőrzési csoport, melynek tagjait Magyarországon és Romániában az auditokért felelős

intézmények delegálták. Feladatait a magyar Kormányzati Ellenőrzési Hivatal látja el.

Nemzeti Hatóság (NH)

Közös intézményi struktúrától független. Kötelezettségeit a közösségi jogszabályok írták elő. Felelős volt a program a nemzeti szintű végrehajtásáért a közösségi rendeleteknek megfelelően, illetve az Egyetértési Megállapodás aláírásáért. Ez tartalmazta a két ország felelősségeit. A román pályázók nemzeti társfinanszírozásának biztosítására aláírta a társfinanszírozási szerződést. Itthon a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség, míg Romániában a Regionális Fejlesztési és Turisztikai Minisztérium töltötte be ezt a szerepet.

Információs Pont (IP)

A nagyváradi BRECO regionális irodájában került felállításra. Szerepe a projekt generáláshoz és fejlesztéshez való hatékony hozzájárulás. emellett információs pont a pályázók számára.

Első Szintű Ellenőrzés (ESZE)

Fő tevékenysége volt a partneri szinten felmerült kiadások igazolásának ellenőrzése az adott ország területén, és bármely olyan tevékenység, amely ellenőrzéshez köthető.

7.2. Megvalósult Projektek

A 2007-2013-as időszakban 32 projekt nyert finanszírozást. A legnagyobb 5 projektet mutatom be az alábbiakban. A többi projekt bemutatását az 1. számú mellékletben lehet megtalálni.

HURO/0802/005_AF (Gyula-Zerind)

Az 1. prioritási tengelyen belül az 1.1.1.-es pontba tartozó akciót megcélzó projekt célja, hogy Dénesmajortól a határig 1000 méter, és a határtól Zerindig 7650 méter hosszan építsenek egy útszakaszt. Erre 3 006 155 euró volt a teljes költségvetés, melyből 2 555 231,75 eurót az ERFA finanszírozott. A projekt 2011. június 1-jén indult, és 2012. december 31-én zárult le.

HURO/0802/146_AF (HuRoBike30)

Az 1. prioritási tengelyen belül az 1.1.1.-es pontba tartozó akciót megcélzó projekt célja, hogy 27 790 km bicikli utat építsenek, ami összeköttetést nyújt a Bihar megyei Salonta, illetve három magyarországi város, Békéscsaba, Doboz és Sarkad között. Erre 5 125 507 euró volt a teljes költségvetés, melyből 4 343 072,18 eurót az ERFA finanszírozott. A projekt 2011. február 1-jén indult, és 2013. június 15-én zárult le.

HURO/0802/123_AF (FEKETEKOMPLEX)

Az 1. prioritási tengelyen belül az 1.3.2.-es pontba tartozó akciót megcélzó projekt célja, hogy a Fekete-Körös partjának egy szakaszán javítsa az árvízbiztonságot. Erre 1 778 831 euró volt a teljes költségvetés, melyből 1 512 006,35 eurót az ERFA finanszírozott. A projekt 2011. március 1-jén indult, és 2013. június 30-án zárult le.

HURO/0802/023_AF (AB-EXPO)

A 2. prioritási tengelyen belül az 2.1.1.-es pontba tartozó akciót megcélzó projekt két expo-center felépítését célozza meg, hogy ösztönözze az üzleti kapcsolatok fejlődését Arad és Békés megyében. Erre 4 161 204 euró volt a költségvetés, melyből 3 504 889,11 eurót az ERFA finanszírozott. A projekt 2010. szeptember 1-jén kezdődött és 2012. december 31-én zárult le.

HURO/0802/021_AF (GYULA-ARAD MED)

A 2. prioritási tengelyen belül az 2.4.1.-es pontba tartozó akciót megcélzó projekt általános célja, hogy egészségügyi ellátásban részesítse a határmenti régiók lakosait, kellő időben, az otthonukhoz legközelebbi kórházban. Erre 1 968 600 euró volt a teljes költségvetés, melyből 1 673 310 eurót az ERFA finanszírozott. A projekt 2011. április 1-jén kezdődött, és 2013. június 30-án zárult le.

8. A Közép-békési térség bemutatása

„Békéscsaba, Gyula és Békés városok alkotta közép-békési centrum egy olyan népességkoncentráló policentrikus városrégiót alkotnak, melynek jelentősége az Alföld térszerkezetében is számottevő: része az országos külső településgyűrűnek a Szeged-Debrecen közötti szakaszon.”⁶ Ez a sík vidék hazánk egyik legmélyebben fekvő területén helyezkedik el, 87-95m tengerszint feletti magasságban. A három város egy 20 km sugarú körön belül több mint 150 000 lakost koncentrálnak. Az évi 2000 óránál is több napfénytartalom kedvez mind a mezőgazdaságnak, mind a turizmusnak. Kiemelkedő jelentőségűek a vizei, a Körösök az ország legtisztább vizű folyói, melyek gazdag halállománnyal rendelkeznek. Emellett a holtágak, a tavak jó lehetőséget adnak a halászatra és a horgászatra, az erdők és a mezők pedig a vadászatra. A térség mezőgazdasági adottságai kiválóak, a jó minőségű termőföldek megalapozzák az élelmiszeripart. Fontos szerepet tölt be a térség geológiai adottsága, mely az 1000 méter mélységnél is mélyebben található termálvízkészlet. Ennek köszönhető, hogy Gyula a hazai termálturizmus egyik központjává vált. A térséget fontos a közlekedési összeköttetések miatt is. Az ország keleti kapujának szokták hívni, mivel fontos közlekedési kapcsolatot jelent Romániával. Itt halad végig a Szolnok-Arad vasútvonal, illetve a 44-es út Gyulánál a határátkelőnél teremti meg a kapcsolatot Romániával. Emellett a Szeged-Debrecen útvonalon is megteremti a közúti kapcsolatot.

1484-től 1950-ig Gyula volt a megye székhelye, ám Békéscsaba gazdasági megerősödése, és vasúti csomóponttá válása révén Gyula igazi versenytársa lett. Ma mint a térség legnagyobb települése, Békés megye székhelye. A két város azonban a mai napig megosztva gyakorolja a közigazgatási funkciókat. Békéscsaba az igazgatási, gazdasági és oktatási központ, míg

⁶<http://www.kozepbekes.hu/?almenu=34&menu=1>

Gyula egészségügyi, jogszolgáltatási idegenforgalmi és kulturális központ. Békés városa a mezőgazdasága, a kézművesipara és a vizeire alapozott idegenforgalma miatt meghatározó.

8.1. Közép-Békési Területfejlesztési Önkormányzati Társulás

1997. május 26-án hozták létre a társulást Békéscsaba, Gyula és Békés város képviselő testületei. Céljuk a három város és az általuk közrefogott régió társadalmi, gazdasági és kulturális fejlődésének előmozdítását, közös területfejlesztési politika kialakítását és érvényesítését, ennek végrehajtása érdekében közös területfejlesztési programokat. Kiemelt hangsúlyt kapnak azok a programok, amelyek az infrastruktúra fejlesztését, a munkahelyteremtést, a környezetvédelmet, a térség marketingtevékenységét irányozzák elő. Az irányító és döntési joggal felhatalmazott testület az Ügyvezető Testület, amelynek létszáma 9 fő. A képviselő-testületek által delegált, 3-3 fővel képviseltetik magukat. Az Ügyvezető Testület tagjai közül választottak egy elnököt, és két elnökhelyettest az első alakuló ülésen. Munkájukat a három város önkormányzatai segíti, melynek munkatársai előkészítik a testület által tárgyalt előterjesztéseket, beszámolókat, emellett számviteli, pénzügyi és adminisztrációs feladatokat látnak el. A társulás megalakulása hasznos lépés volt, hiszen az EU és kormányzati irányelvekben a kistérségi, régió szemlélet dominál. Így nagyobb eredménnyel pályázhat a térség nemzetközi és hazai pénzforrásokra, melyeknek a felhasználásával a közös fejlesztési programok finanszírozását helyezte előtérbe. A társulás a Makón található, Dél-Alföldi Térségfejlesztési Társulások Egyesületének is a tagja, melyet azzal a szándékkal hoztak létre, hogy segítse a régió területfejlesztésében érdekelt szereplőinek a kapcsolattartását. Emellett segítséget nyújt a hazai és külföldi források elnyeréséhez.

8.2. Közép Békési Centrum (KBC)

„A Közép Békési Centrum (KBC) a Békéscsaba- Gyula-Békés városhármas szoros együttműködésén alapuló regionális fejlesztési alközpontot jelöli.”⁷ A kapcsolódó kistérségekkel együtt 170 000 lélekszám feletti, mondhatni nagyvárosi térség megszervezésével, egy új típusú város-vidék kapcsolat megalkotásával, és a határon átnyúló kapcsolatok kiépítésével példát kíván mutatni Magyarországon és az EU-ban egyaránt. Elsődleges célja, hogy a helyi adottságokra koncentrálva kitörési pontot kínáljon, mind a három kistérség számára, mind pedig a megyének. Nemzetközi stratégiai célja, hogy a Közép-békési térség és a Békés-Arad fejlesztési tengely létrehozásával tartós növekedést érjen el.

Bár 1997-ben hozták létre a társulást, tényleges programja csak 2005 szeptemberében született meg, a 2007-2013-as programozási időszak kezdetekor. Ennek oka a társulást ösztönző támogatási formák hiánya volt. 2007 júniusában megkezdte működését a KBC-Arad Fejlesztési ügynökség, egy sikeres Interreg pályázatnak köszönhetően. A Fejlesztési Ügynökség azzal a céllal jött létre, hogy előkészítse és menedzselje a három város és a kapcsolódó kistérségek közös projektjeit. „A projekt a Magyarország-Románia és Magyarország-Szerbia és Montenegró Határon Átnyúló Együttműködési Programban, az Európai Unió és a Magyar Köztársaság társfinanszírozásában valósult meg.”⁸ A KBC-Arad Fejlesztési Ügynökség az elnyert támogatás segítségével, Interreg III A program keretében a határon átnyúló kapcsolatok intenzívvé tételével foglalkozik. Fő törekvése az Arad megyével történő közös fejlesztési stratégia kialakítása, projektek kidolgozása és elindítása, valamint a résztvevők

⁷<http://www.kozepbekes.hu/?menu=1>

⁸<http://www.kozepbekes.hu/?menu=1>

bevonása és pályázataiknak a támogatása. Az Ügynökség három környezetvédelmi projekt előkészítését és menedzsmentjét látja el:

- hulladék-feldolgozó telep létesítése
- biofinomító létesítése és a termeltetés megszervezése
- ökoélelmiszer-termelőrendszer létrehozása és bevezetése

A Fejlesztési Ügynökség feladata a fentiekén kívül, hogy azon fejlesztéseket koordinálja, melyekhez a támogatás a Dél-alföldi Regionális Operatív Programból hívható le infrastruktúra- és gazdaságfejlesztésre, valamint olyan projektek kidolgozása, amelynek segítségével növekszik a terület versenyképessége, modernizálódik a gazdaság, és fejlődik a foglalkoztatottság.

8.3. Megvalósult projektek

Interreg III/A - HURO/0601/141

A KBC és Arad városa közötti intézményes együttműködés kialakítása volt a célja. A projekt az alábbi tevékenységeken keresztül töltött be úttörő szerepet:

1. A Közép-Békési Területfejlesztési Önkormányzati Társulás fenntartásában a KBC-Arad fejlesztési ügynökség megalapítása
2. Közös fejlesztési stratégia kidolgozása, jövőre euroregionális együttműködés alapjainak megteremtése
3. Az Európai Strukturális és Kohéziós Alapok felhasználásában szerzett magyarországi tapasztalatok és a befektetés ösztönzésben szerzett romániai tapasztalatok átadása
4. A KBC-Aradhatármenti együttműködés folyamatos kommunikációja

5. Új projektek generálása, partnerségek szervezése, közvetítése, a határon átnyúló hatással bíró KBC projektek kiterjesztése a romániai oldalra

- a. Önkormányzati fenntartású intézmények fejlesztése ökogazdálkodási és bioélelmiszer ellátó rendszer kialakítása céljából
- b. KBC-Arad közös egészség és ökoturisztikai programcsomagok kidolgozása

A KBC határon túli partnere a CNIPMMR (Romániai Kis- és Középvállalkozások Nemzeti Tanácsa- Aradi Kirendeltség).

A Körösök- Völgye aktív turizmusának fejlesztése

A társulás 2010. november 1-jén kezdte meg a projektet, mely a Magyarország-Románia Határon Átnyúló Együttműködési Program keretében valósult meg Uniós támogatással (HURO/0901/241/2.1.3. Active Tours). A projekt „Tematikus turisztikai programok szervezése a Körösök Völgyében” címmel működött, és 2012. január 30-án zárult.

A turizmus a három a három város közös fejlesztési iránya, hiszen a térségnek jók a természeti és kulturális adottságai. Ehhez nagy segítség volt a nyertes projekt, melynek célja, hogy a térség a külföldi és belföldi túrázók körében is népszerű úticéllá váljon. A projekt 113 653 euróval (közel 32 millió Forint) összköltséggel, 5% önerővel valósult meg.

Hatásai:

- több turisztikai lehetőség az új túraprogramoknak köszönhetően
- növekedés a turisztikai eszközök kínálatában
- hiánypótló túrakiadvány készült el
- turizmus élénkülése, vendégszám növekedése

Eredmények:

- eszközök:
 - új turisztikai lehetőséget kínálnak a beszerzett eszközök: 2 db sárkányhajó, 12 db túrakenu, 22 db kerékpár, 9 db GPS-készülék geocaching-túrákhoz, 10 pár Nordic Walking bot.
- stégek:
 - stéget helyeztek el az Élővíz-csatornán és a Kettős Körösön, mely a vízitúrákhoz biztosít kikötési lehetőséget.
- közös turisztikai marketingstratégia:
 - Arad és Békés megye turisztikai lehetőségeit bemutató kiadvány segíti a turisztikai szolgáltatókat tevékenységük fejlesztésében.
- kiadványok:
 - 15 aktív túraprogram került feltárássra Arad és Békés megyében, melyek programcsomagokba szervezve népszerűsítik értékeinket.
- tanulmányutak:
 - turisztikai szolgáltatók részére szervezett 2 tanulmányút, mely lehetővé tette egymás turisztikai értékeinek a megismerését.
- honlapok:
 - a projekt eredményeit a partnerek honlapjai mutatják be. ezekről letölthetők az elkészült kiadványok, a marketingstratégiák, és itt lehetséges a túraeszközök online foglalása is. Itt lehet tájékozódni az aktuális rendezvényekről is.
- partnerség:
 - a Körösök Völgye Natúrpark Egyesület és a Kis- és Középvállalkozások Romániai Nemzeti Tanácsának Aradi

Kirendeltségének partneri együttműködése során valósult meg a projekt.

HURO/1001/111/1.2.3. CrisPer

A Körösök Völgyének népszerűsítése a célja ennek a programnak. A „Körösök Völgye Periodika - informatív kiadvány a Körösök folyók természeti, kulturális értékeiről és turisztikai vonzerőiről” nevű projekt, egy negyedévente megjelenő, 6 számos életmód- és élménymagazin, valamint honlap formájában mutatja be térségünk turisztikai és kulturális értékeit. A periodika mozaikneve CrisPer, amely 80 oldalon, 12 témában mutatja be a Körösök Völgyét. Terjesztése elsősorban a határ menti megyékben, turisztikai szolgáltatóknál zajlik. 9200 db magyar és 4000 román nyelvű példány jelenik meg minden negyedévben. A magazin egyes számaihoz kapcsolódóan mindig van egy rendezvény is szervezve, például: Határtalan Vándortúra, Bioritmus fesztivál. Emellett lehetőség van fotópályázatokon részt venni, illetve nyereményekre szert tenni.

Ebben a projektben a Körösök Völgye Natúrpark és a nagyváradi Aqua Crisius természet- és környezetvédelmi szervezet működött együtt partnerségben. A projekt 2012. április 1-jén kezdődött és közel 300 000 euró volt az összköltségvetés.

9. Összegzés

A dolgozatomból kiderül, hogy az Európai Unió milyen nagy hangsúlyt fektet az elmaradt régiók fejlesztésére. Emellett az is, hogy Békés megyében a három város együttműködésének gondolata nem új keletű dolog. Gyalui Boér György már évtizedekkel ezelőtt felismerte a három település együttműködésének lehetőségét, és az abban rejlő lehetőségeket. Jól felvázolta azt az elképzelést, hogy, ha nem egy város egyedül, hanem több város, akár régió lép fel egyként, az sokkal nagyobb hatással lehet a fejlődésre.

Az Európai Unió regionális fejlesztési politikája kapukat nyitott meg ezek előtt a kezdeményezések előtt, és rengeteg forrást állított mögé. Ez jól látszik a Magyarország-Románia Határon Átnyúló Együttműködési programon is, ahol 32 különböző projekt nyert támogatást, amelyek összesen 211 006 439 euró támogatást használtak fel. A Közép-Békési Területfejlesztési Önkormányzati Társulás is egy jó kezdeményezés, mely szintén ezeknek a forrásoknak köszönhetően indulhatott meg.

Irodalomjegyzék

1. Gyalui Boér György 1941: Bojár, Nagybánya

Internetes hivatkozások:

<http://www.kozepbekes.hu/?almenu=31&menu=1> Letöltve: 2014.10.24.

<http://www.kozepbekes.hu/?almenu=24&menu=2> Letöltve: 2014.10.24.

<http://www.kozepbekes.hu/?almenu=25&menu=2> Letöltve: 2014.10.24.

<http://www.kozepbekes.hu/?almenu=44&menu=2> Letöltve: 2014.10.24.

<http://kozep-bekes.celodin.hu/> Letöltve: 2014.10.24.

http://huro-cbc.eu/hu/a_programrol Letöltve: 2014.10.25.

http://huro-cbc.eu/hu/celok_es_prioritasok Letöltve: 2014.10.25.

<http://huro-cbc.eu/hu/programterulet> Letöltve: 2014.10.25.

<http://huro-cbc.eu/hu/finanszirozas> Letöltve: 2014.10.25.

http://huro-cbc.eu/hu/kik_palyazhatnak Letöltve: 2014.10.25.

http://huro-cbc.eu/hu/palyazasi_modellek Letöltve: 2014.10.25.

http://huro-cbc.eu/hu/menedzsment_struktura Letöltve: 2014.10.25.

http://huro-cbc.eu/en/project_info/642 Letöltve: 2014.10.25.

http://huro-cbc.eu/en/project_info/906 Letöltve: 2014.10.25.

http://huro-cbc.eu/en/project_info/4 Letöltve: 2014.10.25.

http://huro-cbc.eu/en/project_info/490 Letöltve: 2014.10.25.

http://huro-cbc.eu/en/project_info/1122 Letöltve: 2014.10.25.

http://huro-cbc.eu/en/project_info/1239 Letöltve: 2014.10.25.

http://huro-cbc.eu/en/project_info/1311 Letöltve: 2014.10.25.

http://huro-cbc.eu/en/project_info/1534 Letöltve: 2014.10.25.

http://huro-cbc.eu/en/project_info/1140 Letöltve: 2014.10.25.

http://huro-cbc.eu/en/project_info/1449 Letöltve: 2014.10.25.

http://huro-cbc.eu/en/project_info/1347 Letöltve: 2014.10.25.

http://huro-cbc.eu/en/project_info/900 Letöltve: 2014.10.25.

http://huro-cbc.eu/en/project_info/1377 Letöltve: 2014.10.25.

http://huro-cbc.eu/en/project_info/1386 Letöltve: 2014.10.25.

http://huro-cbc.eu/en/project_info/1594 Letöltve: 2014.10.25.

http://huro-cbc.eu/en/project_info/684 Letöltve: 2014.10.25.

http://huro-cbc.eu/en/project_info/690 Letöltve: 2014.10.25.

http://huro-cbc.eu/en/project_info/1612 Letöltve: 2014.10.25.

http://huro-cbc.eu/en/project_info/43 Letöltve: 2014.10.25.

http://huro-cbc.eu/en/project_info/514 Letöltve: 2014.10.25.

http://huro-cbc.eu/en/project_info/658 Letöltve: 2014.10.25.

http://huro-cbc.eu/en/project_info/55 Letöltve: 2014.10.25.

http://huro-cbc.eu/en/project_info/1374 Letöltve: 2014.10.25.

http://huro-cbc.eu/en/project_info/544 Letöltve: 2014.10.25.

http://huro-cbc.eu/en/project_info/1618 Letöltve: 2014.10.25.

http://huro-cbc.eu/en/project_info/1065 Letöltve: 2014.10.25.

http://huro-cbc.eu/en/project_info/933 Letöltve: 2014.10.25.

http://huro-cbc.eu/en/project_info/1104 Letöltve: 2014.10.25.

http://huro-cbc.eu/en/project_info/136 Letöltve: 2014.10.25.

http://huro-cbc.eu/en/project_info/1197 Letöltve: 2014.10.25.

http://huro-cbc.eu/en/project_info/861 Letöltve: 2014.10.25.

http://huro-cbc.eu/en/project_info/610 Letöltve: 2014.10.25.

http://huro-cbc.eu/en/project_info/175 Letöltve: 2014.10.25.

http://huro-cbc.eu/en/project_info/208 Letöltve: 2014.10.25.

http://huro-cbc.eu/en/project_info/226 Letöltve: 2014.10.25.

http://huro-cbc.eu/en/project_info/626 Letöltve: 2014.10.25.

http://palyazat.gov.hu/interreg_kozossegi_kezdemenyezes Letöltve:
2014.10.23.

http://palyazat.gov.hu/interregionalis_egyuttmukodesi_program_interreg_i
vc Letöltve: 2014.10.23.

<http://www.mjvsz.hu/resourceb/5/bHTD2gtenDusjEMHj5fRgrIAJ.pdf>
Letöltve: 2014.10.23.

http://europa.eu/legislation_summaries/agriculture/general_framework/g24231_hu.htm Letöltve: 2014.10.23.

http://europa.eu/legislation_summaries/agriculture/general_framework/g24233_hu.htm Letöltve: 2014.10.23.

http://europa.eu/pol/pdf/flipbook/hu/regional_policy_hu.pdf Letöltve:
2014.10.23.

http://europa.eu/pol/reg/index_hu.htm Letöltve: 2014.10.23. Letöltve:
2014.10.23.

http://ec.europa.eu/regional_policy/how/coverage/index_hu.cfm Letöltve: 2014.10.23.

http://ec.europa.eu/regional_policy/what/milestones/index_hu.cfm#1
Letöltve: 2014.10.23.

http://ec.europa.eu/regional_policy/what/milestones/index_hu.cfm#2
Letöltve: 2014.10.23.

http://ec.europa.eu/regional_policy/what/milestones/index_hu.cfm#3
Letöltve: 2014.10.23.

http://ec.europa.eu/regional_policy/what/milestones/index_hu.cfm#4
Letöltve: 2014.10.23.

http://ec.europa.eu/regional_policy/what/milestones/index_hu.cfm#5
Letöltve: 2014.10.23.

http://ec.europa.eu/regional_policy/contacts/index_hu.cfm Letöltve: 2014.10.23.

http://ec.europa.eu/regional_policy/how/principles/index_hu.cfm Letöltve: 2014.10.23.

http://ec.europa.eu/regional_policy/financial/index_hu.cfm Letöltve: 2014.10.23.

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/index_hu.cfm Letöltve: 2014.10.23.

http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/index_hu.htm Letöltve: 2014.10.23.

http://ec.europa.eu/agriculture/rural-development-2014-2020/index_hu.htm
Letöltve: 2014.10.23.

http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/index_hu.htm Letöltve: 2014.10.23.

http://ec.europa.eu/regional_policy/what/cohesion/index_hu.cfm Letöltve: 2014.10.23.

http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/index_hu.cfm Letöltve: 2014.10.23.

http://europa.eu/legislation_summaries/regional_policy/index_hu.htm
Letöltve: 2014.10.23.

http://ec.europa.eu/regional_policy/index_hu.cfm Letöltve: 2014.10.23.

http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/program/index_hu.cfm
Letöltve: 2014.10.23.

http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/cohesion/index_hu.cfm
Letöltve: 2014.10.23.

http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/regional/index_hu.cfm
Letöltve: 2014.10.23.

http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/social/index_hu.cfm Letöltve:
2014.10.23.

http://ec.europa.eu/regional_policy/how/index_hu.cfm Letöltve:
2014.10.23.

http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/priorities/index_hu.htm Letöltve: 2014.10.23.

http://ec.europa.eu/europe2020/index_hu.htm Letöltve: 2014.10.23.

http://europa.eu/legislation_summaries/budget/bu0001_hu.htm Letöltve:
2014.10.23.

http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/index_hu.htm
Letöltve: 2014.10.23.

http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/flagship-initiatives/index_hu.htm Letöltve: 2014.10.23.

http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/targets/index_hu.htm Letöltve: 2014.10.23.

http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/index_hu.cfm Letöltve:
2014.10.23.

http://ec.europa.eu/regional_policy/what/europe2020/index_hu.cfm
Letöltve: 2014.10.23.

http://ec.europa.eu/regional_policy/what/index_hu.cfm Letöltve:
2014.10.23.

http://ec.europa.eu/regional_policy/activity/index_hu.cfm Letöltve:
2014.10.23.

http://ec.europa.eu/regional_policy/activity/research/index_hu.cfm
Letöltve: 2014.10.23.

[http://2010-
2014.kormany.hu/download/8/7d/21000/INTERREG_EUROPE%20egyutt
mukodesi%20program_osszefoglalo_140108.pdf](http://2010-2014.kormany.hu/download/8/7d/21000/INTERREG_EUROPE%20egyutt%20mukodesi%20program_osszefoglalo_140108.pdf)

[http://www.seupb.eu/programmes2007-
2013/interregivaprogramme/interregoverview.aspx](http://www.seupb.eu/programmes2007-2013/interregivaprogramme/interregoverview.aspx) Letöltve: 2014.10.23.

[http://www.seupb.eu/programmes2007-2013/interreg-
overview/transnational.aspx](http://www.seupb.eu/programmes2007-2013/interreg-overview/transnational.aspx) Letöltve: 2014.10.23.

Mellékletek:

1. számú melléklet: 7.2. pont kiegészítése

HURO/0801/081 (Trafficplanning)

Az 1920-ban kiépült román-magyar határ elpusztította a meglévő gazdasági egységet és természeti földrajzot. Az 1. prioritási tengelyen belül az 1.1.3.-as pontba tartozó akciót megcélzó projekt célja, hogy megteremtse azokat a terveket, melyek Gyula és Arad városa közötti közlekedési kapcsolatokat javítaná. Erre 570 732 euró volt a teljes költségvetés, melyből 480 122,20 eurót az ERFA finanszírozott. A projekt 2009. január 12-én indult, és 2010. november 30-án zárult le.

HURO/0901/223/1.1.3. (Roadplanning)

Az 1. prioritási tengelyen belül az 1.1.3.-as pontba tartozó akciót megcélzó projekt célja, hogy megteremtse a Battonya és Pecica közötti összekötő útnak a tervét. Erre 64 021 euró volt a teljes költségvetés, melyből 54 417,85 eurót az ERFA finanszírozott. A projekt 2010. november 1-jén indult, és 2011. július 31-én zárult le.

HURO/1001/0081/1.1.3. (HuRoBikePlan)

Az 1. prioritási tengelyen belül az 1.1.3.-as pontba tartozó akciót megcélzó projekt célja, hogy Köröstarcsa, Mezőberény, Békés, Doboz, Békéscsaba, Gyula, IermataNeagra, Zerind, Misca, Vanatori és Satu Nou között egy 74 363 méter hosszú turista bicikliút építésének a terveit létrehozza. Erre 344 113 euró volt a teljes költségvetés, melyből 282 127,75 eurót az ERFA finanszírozott. A projekt 2012. április 1-jén indult, és 2013. május 30-án zárult le.

HURO/1001/147/1.1.3. (PLAN2CROSS)

Az 1. prioritási tengelyen belül az 1.1.3.-as pontba tartozó akciót megcélzó projekt célja, hogy elkészítsen egy tervet, mely megold egy problémát Békés és Arad megye között: Lőkösháza és Curtici között nem megfelelő az út minősége. A tervezett út hossza 59,3 km + 8 km (útfelújítás) Orosháza-Dombegyháza-Lőkösháza-Curtici. Erre 293 650 euró volt a teljes költségvetés, melyből 249 602,50 eurót az ERFA finanszírozott. A projekt 2012. április 16-án indult, és 2014. április 1-jén zárult le.

HURO/1001/238/1.1.3. (CBRP-HURO)

Az 1. prioritási tengelyen belül az 1.1.3.-as pontba tartozó akciót megcélzó projekt fókuszában a Gyomaendrőd-Szeghalom-Vésztő-Cheresig-Toboliu-Oradea vasútvonal újjáépítésének tervezése áll. A román oldalon még használják a vonalakat, de a magyar oldal már évtizedek óta inaktív. Erre 765 523,32 euró volt a teljes költségvetés, melyből 650 694,81 eurót az ERFA finanszírozott. A projekt 2012. február 1-jén indult, és 2013. október 31-én zárult le.

HURO/1101/0021/1.2.1. (Boundless World)

Az 1. prioritási tengelyen belül az 1.2.1.-es pontba tartozó akciót megcélzó projekt célja, hogy egy új típusú NGA (NextGeneration Access) telekommunikációs hálózatot építsen ki az érintett közösségek között, ami hosszú távú megoldást nyújt a rohamosan fejlődő igényeknek a kommunikációs hálózatokkal szemben. Ez úgy érhető el, hogy a legmodernebb optikai szálak technológiát egy állami tulajdonban lévő vállalat kommunikációs hálózatában. Ez segíteni fog abban, hogy ezek a közösségek ne legyenek olyan elszigeteltek, azáltal, hogy segíteni fogja a határon átmenő információforgalmat, emellett megkönnyíti a telekommunikációt is. Erre 1 042 524 euró a teljes költségvetés, melyből

886 145,40 eurót az ERFA finanszíroz. A projekt 2013. január 1-jén indult, és 2014. december 31-én fog befejeződni.

HURO/1001/024/1.2.3. (ICBCKB-HURO)

Az 1. prioritási tengelyen belül az 1.2.3.-as pontba tartozó akciót megcélzó projekt célja, hogy a projekt keretében létrehozzanak egy egyfelületű, kétnyelvű, hír és közösségi portált, amit mindkét régió lakói használhatnak. Ezzel javítható a határon átnyúló kommunikáció. Erre 288 766,21 euró volt a teljes költségvetés, melyből 245 451,26 eurót az ERFA finanszírozott. A projekt 2012. március 1-jén indult, és 2014. február 28-án zárult le.

HURO/1001/111/1.2.3. (CrisPer)

Az 1. prioritási tengelyen belül az 1.2.3.-as pontba tartozó akciót megcélzó projekt célja, hogy egy ingyenes folyóiratot hozzon létre, amiben negyedévente jelenik meg a projekt tartama alatt, a Körösök vidékének a természeti, kulturális, tradicionális értékei, turisztikai látványosságai, szórakozási lehetőségei, eseményei és programjai. Ezzel jobban meg fogják ismerni az emberek a régiót, és szerethetőbbé is válik számukra. Erre 296 363 euró volt a teljes költségvetés, melyből 248 401,49 eurót az ERFA finanszírozott. A projekt 2012. április 1-jén kezdődött, és 2013. szeptember 30-án zárult le.

HURO/1001/276/1.2.3. (CrossPress)

Az 1. prioritási tengelyen belül az 1.2.3.-as pontba tartozó akciót megcélzó projekt célja, hogy fejlessze a régió agrár-körülményeit gazdasági együttműködését és részt vegyen a kisebbségek kultúrájában mindkét országban, melyhez a médiát használja. Az általános cél a határontúli média együttműködése, melynek célpontja a Békés és Arad megyében élő agrárpopuláció. Erre 209 300 euró volt a teljes költségvetés, melyből 173

784,62 eurót az ERFA finanszírozott. A projekt 2012. január 1-jén indult, és 2012. december 31-én zárult le.

HURO/0802/120_AF (TájVízHáz)

Az 1. prioritási tengelyen belül az 1.3.1.-es pontba tartozó akciót megcélzó projekt célja, hogy elősegítsék a természetes vizek megóvását, azon a területen, melyet a Körös, a Berettyó és az Ér zár körbe azáltal, hogy tematikus kiállításokat és oktatásokat hoznak létre. Erre 960 240 euró volt a teljes költségvetés, melyből 816 204 eurót az ERFA finanszírozott. A projekt 2014. április 1-jén indult, és 2013. április elsején zárult le.

HURO/1001/302/1.3.1. (NATPARKSHURO)

Az 1. prioritási tengelyen belül az 1.3.1.-es pontba tartozó akciót megcélzó projekt célja, hogy a Körös-Maros Nemzeti Park és a Cefa Természet Park harmonizálja a két park védelmi tevékenységét, és napi szintű együttműködést teremtsen köztük, mivel az országhatárok nem természeti határok, és szomszédos országok együttműködése nélkül nem óvhatók meg a természeti örökségek. Ez tartalmazza az ökoturizmus fellendítését, közös biomonitoring és a tudáscsere támogatását. Erre 75 610,50 euró volt a teljes költségvetés, melyből 64 268,92 eurót az ERFA finanszírozott. A projekt 2012. március 1-jén indult, és 2013. február 28-án zárult le.

HURO/1001/311/1.3.1. (RIVERCRAYFISH)

Az 1. prioritási tengelyen belül az 1.3.1.-es pontba tartozó akciót megcélzó projekt résztvevőinek fő feladata, hogy felmérést végezzenek a Körös és Maros folyókban a rákpopulációról. Különleges célok:

1. új ellenőrzési tevékenységek a rák fajokon,
2. a projekt eredményeinek publikációja.

A fő cél pedig, hogy végrehajtsák a tudományos felmérést. Erre 98 155 euró volt a teljes költségvetés, melyből 83 431,75 eurót az ERFA finanszírozott. A projekt 2012. január 1-jén indult, és 2013. április 30-án zárult le.

HURO/1101/054/1.3.1. (NATVALUESPM)

Az 1. prioritási tengelyen belül az 1.3.1.-es pontba tartozó akciót megcélzó projekt célja, hogy javítsa a közös és fenntartható fejlődéshez szükséges állapotot a határmenti régióknak, természeti értékek megőrzésével. A projekt a cél eléréséhez a következő kisebb célok elérésével járul hozzá:

- felállít egy magyar-román együttműködést, a természeti értékek bemutatására és a természeti környezet növelésével,
- a természeti értékek bemutatásának a struktúrájának a fejlesztésével,
- környezetvédelmi oktatást segítő programok kidolgozásával.

Erre 361 030 euró volt a teljes költségvetés, melyből 297 441,35 eurót az ERFA finanszírozott. A projekt 2013. január 1-jén kezdődött, és 2014. április 1-jén zárult le.

HURO/0802/098_AF (MALOMFOK-ROIT)

Az 1. prioritási tengelyen belül az 1.3.2.-es pontba tartozó akciót megcélzó projekt azt javasolja, hogy növeljék a munkavédelmet a magyar-román közös Felfogó-csatorna határmenti vízelvezető rendszernél. További célja, hogy növelje a belvíz biztonságot a mezőgazdasági területeken, a közös vízelvezető rendszernél. A fő tevékenységei a projektnek:

- promóciós anyagok kidolgozása
- építési munkálatok és felszerelések finanszírozása.

Erre 1 736 000 euró volt a teljes költségvetés, melyből 1 475 600 eurót az ERFA finanszírozott. A projekt 2011. március 1-jén indult, és 2013. június 30-án zárult le.

HURO/1101/083/1.3.2. (KÖRÖSINFRA)

Az 1. prioritási tengelyen belül az 1.3.2.-es pontba tartozó akciót megcélzó projekt célja az árvíz elleni védelem fejlesztése és modernizálása a Körös folyó medencéjében. Erre 600 000 euró volt a teljes költségvetés, melyből 510 000 eurót az ERFA finanszíroz. A projekt 2013. január 1-jén indult, és 2014. december 31-én zárul le.

HURO/0801/013 (Biogaspowerstation)

Az 1. prioritási tengelyen belül az 1.3.4.-es pontba tartozó akciót megcélzó projekt arra épül, hogy az EU-irányelvek szerint a fenntartható régiós fejlődés egy biztos energiaszektoron alapul, amelyben csökkennek az energia árak, és nő az energiaellátás minősége. Egy szerves gáz erőmű alapítása megfelel ezeknek az elvárásoknak. Erre 159 984 euró volt a teljes költségvetés, melyből 135 986,40 eurót az ERFA finanszírozott. A projekt 2009. november 1-jén indult, és 2010. október 31-én zárult le.

HURO/0901/238/1.3.4. (CRISKÖR)

Az 1. prioritási tengelyen belül az 1.3.4.-es pontba tartozó akciót megcélzó projekt megpróbálja vázolni a leendő és fenntartható környezetgazdálkodási módszereket. Elsődleges feladata, hogy feltárja az emberek által okozott fenyegetéseket a régióban, legfőbbképpen a Körösök vízgyűjtőjében. Erre 80 218 euró volt a teljes költségvetés, melyből 73 285,30 eurót az ERFA finanszírozott. A projekt 2011. március 1-jén indult, és 2012. február 28-án zárult le.

HURO/0801/058 (TAMARO)

A 2. prioritási tengelyen belül az 2.1.2.-es pontba tartozó akciót megcélzó projekt hozzájárul a gazdaság megerősítéséhez, emellett támogatja a határon átnyúló üzleti együttműködést, a kis- és középvállalkozások bevonásával, a határ mindkét oldalán. Erre 74 056 euró volt a teljes költségvetés, melyből 62 947,60 eurót az ERFA finanszírozott. A projekt 2010. január 1-jén indult, és 2010. december 31-én zárult le.

HURO/1001/300/2.1.2. (ESCBPKB-HURO)

A 2. prioritási tengelyen belül az 2.1.2.-es pontba tartozó akciót megcélzó projekt célja, hogy megoldja azokat a problémákat, amik az üzleti elszigetelődés miatt alakultak ki. Erre 103 369,98 euró volt a teljes költségvetés, melyből 87 864,48 eurót az ERFA finanszírozott. A projekt 2012. március 1-jén indult, és 2013. február 28-án zárult le.

HURO/0901/241/2.1.3. (ACTIVE TOURS)

A 2. prioritási tengelyen belül az 2.1.3.-as pontba tartozó akciót megcélzó projekt célja, hogy felmérje, összegyűjtse és elrendezze Békés és Arad megye természeti és különleges látványosságait közös programokba. Ez segít az itt élőknek, és a turistáknak, hogy jobban megismerjék ezt a területet. Erre 113 653 euró volt a teljes költségvetés, melyből 95 944, 76 eurót az ERFA finanszírozott. A projekt 2010. november 1-jén indult, és 2012. június 30-án zárult le.

HURO/1101/090/2.1.3. (RELIGIOUSCROSS)

A 2. prioritási tengelyen belül az 2.1.3.-as pontba tartozó akciót megcélzó projekt célja, hogy megteremtse a vallási turizmus lehetőségét a Román Ortodox Egyházak között Békés és Arad megyében. A projekt fő tevékenységei:

1. építkezések, felújítások, berendezések beszerzése

2. közös egyházi és kulturális rendezvények szervezése

Erre 1 305 904 euró volt a teljes költségvetés, melyből 1 097 868,03 eurót az ERFA finanszírozott. A projekt 2012. április 1-jén kezdődött, és 2014. március 31-én zárult le.

HURO/0802/037_AF (HUROFISH)

A 2. prioritási tengelyen belül az 2.2.1.-es pontba tartozó akciót megcélzó projekt célja, hogy létrehozzanak egy közös hidrobiológiai és halbiológiai kutató központot, ami alkalmas extenzív és intenzív akvakultúra kísérletek elvégzésére. Erre 1 730 816 euró volt a teljes költségvetés, melyből 1 471 193,60 eurót az ERFA finanszírozott. A projekt 2011. május 1-jén indult, és 2013 április 1-jén zárult le.

HURO/0901/086/2.2.2. (PHARMARIVER)

A 2. prioritási tengelyen belül az 2.2.2.-es pontba tartozó akciót megcélzó projekt tanulmányozza a gyógyszerek jelenlétét a Körös magyar és román szakaszain, melynek eredményei hozzájárulnak a tudás bővítéséhez, és hasznos információkkal szolgálnak mindkét ország számára. A természeti értékek védelme és a vízgyűjtő területek megőrzése kiemelt feladat mindkét országban. Erre 156 889 euró volt a teljes költségvetés, amelyből 133 355,65 eurót az ERFA finanszírozott. A projekt 2011. március 1-jén indult, és 2012. szeptember 30-án zárult le.

HURO/0901/210/2.2.2. (GEO THERMIC)

A 2. prioritási tengelyen belül az 2.2.2.-es pontba tartozó akciót megcélzó projekt magában foglal számos új módszert és technológiát, hogyan maximalizálja a geotermikus potenciáljait Magyarország és Románia. Többek között hálózatra kész elektromos energia, bio üzemanyag és fűtésre szolgáló felhasználás is benne van. Erre 216 470 euró volt a teljes

költségvetés, melyből 182 827,71 eurót az ERFA finanszírozott. A projekt 2011. augusztus 1-jén indult, és 2012. november 31-án zárult le.

HURO/0801/020 (Competenity)

A 2. prioritási tengelyen belül az 2.3.1.-es pontba tartozó akciót megcélzó projekt arról szól, hogy kutatások kimutatták, hogy az oktatás és a pedagógusok helyzete hátrányos a határmenti régiókban, ami az alacsonyabb gazdasági és társadalmi fejlődés eredménye. Az általános cél a régió gazdasági fejlődésének támogatása a helyi oktatás fokozása révén. Erre 163 600,04 euró volt a teljes költségvetés, melyből 137 771,41 eurót az ERFA finanszírozott. A projekt 2009. november 1-jén indult, és 2010. október 31-én zárult le.

HURO/1001/100/2.3.2. (DUCEAD)

A 2. prioritási tengelyen belül az 2.3.2.-es pontba tartozó akciót megcélzó projekt magába foglalja közös határ menti stratégiák fejlesztését és egy kutatást, ami olyan eredményekkel szolgál, hogy növeli az üzleti és munkaerő-piaci ismereteket. Általános célja a projektnek, hogy növelje a foglalkoztatást, a társadalmi kohéziót, és ezáltal növelje a gazdaságot. Erre 178 220 euró volt a teljes költségvetés, melyből 146 008,75 eurót az ERFA finanszírozott. A projekt 2012. március 1-jén indult, és 2013. február 28-án zárult le.

HURO/0901/200/2.4.2. (JOHN)

A 2. prioritási tengelyen belül az 2.4.2.-es pontba tartozó akciót megcélzó projekt célja, hogy gyakorlatba helyezzen egy folyamatosan ellenőrző és jelentő rendszert, ami a járványügyi kérdésekkel foglalkozik a régióban. Erre 181 517 euró volt a teljes költségvetés, melyből 154 289,45 eurót az

ERFA finanszírozott. A projekt 2011. február 1-jén indult, és 2012 február 29-én zárult le.

HURO/0801/008 (EU-GOAL)

A 2. prioritási tengelyen belül az 2.5.1.-es pontba tartozó akciót megcélzó projekt egy Interreg projektet folytat. Az akkori kezdeményezés a fiatal magyar focisták képzésére irányult. Ezt bővítették határon átnyúló edzésprogrammá. Erre 141 180,03 euró volt a teljes költségvetés, melyből 115 478,02 eurót az ERFA finanszírozott. A projekt 2009. szeptember 1-jén indult, és 2010. augusztus 31-én zárult le.

HURO/0801/080 (Borderless)

A városok közötti együttműködés egyértelművé tette, hogy ezen az úton csökkenthetik a periféria státuszukat. A 2. prioritási tengelyen belül az 2.5.1.-es pontba tartozó akciót megcélzó projekttel egy magyar és egy román város köt hosszú távú megegyezést, hogy folytassák az eddigi együttműködést. Minden törekvést együtt valósítanak meg. Erre 64 565,45 euró volt a teljes költségvetés, melyből 54 880,63 eurót finanszírozott az ERFA. A projekt 2009. december 1-jén indult, és 2010. november 30-án zárult le.

HURO/0801/130 (Eco-Awareness)

A 2. prioritási tengelyen belül az 2.5.1.-es pontba tartozó akciót megcélzó projekt célja, hogy felhívja a figyelmet a környezetvédelemre a diákok körében, és személyes kapcsolatot létesítsenek a fiatalok a határ két oldaláról közös programokon keresztül. Erre 195 198 euró volt a teljes forrás, melyből 161 635,15 eurót finanszírozott az ERFA. A projekt 2009. szeptember 15-én indult, és 2010. szeptember 14-én zárult le.

HURO/0901/152/2.5.1.

A 2. prioritási tengelyen belül az 2.5.1.-es pontba tartozó akciót megcélzó projekt célja, hogy felébressze a hagyományt Elek, Santana és Graniceri térségében. Erre 95 659,90 euró volt a teljes költségvetés, melyből 81 310,92 eurót az ERFA finanszírozott. A projekt 2011. január 4-én indult, és 2012. március 31-én zárult le.